

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

458

Na temelju članka 60. stavka 1. Zakona o radiološkoj i nuklearnoj sigurnosti (»Narodne novine«, br. 141/13, 39/15 i 130/17) i članka 30. stavka 2. Zakona o Vladi Republike Hrvatske (»Narodne novine«, br. 150/11, 119/14 i 93/16), Vlada Republike Hrvatske je na sjednici održanoj 8. ožujka 2018. godine donijela

UREDBU

O MJERAMA ZAŠTITE OD IONIZIRAJUĆEG ZRAČENJA TE POSTUPANJIMA U SLUČAJU IZVANREDNOG DOGAĐAJA

DIO PRVI

OPĆE ODREDBE

Primjena uredbe

Članak 1.

Ovom Uredbom uređuje se odgovor na izvanredni događaj koji može nastati u djelatnostima s izvorima ionizirajućeg zračenja, nuklearnim djelatnostima i djelatnostima zbrinjavanja radioaktivnog otpada i iskorištenih izvora te radnim aktivnostima, kao i mjere zaštite od ionizirajućeg zračenja koje se poduzimaju kao dio odgovora u slučaju izvanrednog događaja.

Zakonska podloga

Članak 2.

(1) Ovom Uredbom u hrvatsko zakonodavstvo preuzimaju se sljedeći akti Europske unije:

– Direktiva Vijeća 2013/59/Euratom od 5. prosinca 2013. o osnovnim sigurnosnim standardima za zaštitu od opasnosti koje potječu od izloženosti ionizirajućem zračenju, i o stavljanju izvan snage direktiva 89/618/Euratom, 90/641/Euratom, 96/29/Euratom, 97/43/Euratom i 2003/122/Euratom (SL L 13, 17. 1. 2014.)

– Direktiva Vijeća 2014/87/Euratom od 8. srpnja 2014. o izmjeni Direktive 2009/71/Euratom o uspostavi okvira Zajednice za nuklearnu sigurnost nuklearnih postrojenja (SL L 219, 25. 7. 2014.).

(2) Mjere zaštite od ionizirajućeg zračenja u slučaju izvanrednog događaja u Republici Hrvatskoj propisuju se sukladno Zakonu o radiološkoj i nuklearnoj sigurnosti (»Narodne novine«, br. 141/13, 39/15 i 130/17, u daljnjem tekstu: Zakon) i preporukama sadržanima u sigurnosnim standardima i drugim dokumentima iz područja pripravnosti i djelovanja u slučaju nuklearne ili radiološke nesreće Međunarodne agencije za atomsku energiju (u daljnjem tekstu: IAEA).

Pojmovi

Članak 3.

Pojedini izrazi u smislu ove Uredbe imaju sljedeće značenje:

1. *dekontaminacija* jest aktivnost kojom se potpuno ili dijelom uklanja radioaktivno onečišćenje korištenjem ciljanih fizičkih, kemijskih ili bioloških postupaka, a uključuje osobnu dekontaminaciju, dekontaminaciju građevina, dekontaminaciju vozila i opreme, dekontaminaciju osoba, te dekontaminaciju poljoprivrednih, javnih i drugih površina

2. *djelatnost* jest djelatnost s izvorima ionizirajućeg zračenja, nuklearna djelatnost i djelatnost zbrinjavanja radioaktivnog otpada i iskorištenih izvora

3. *druge mjere* su mjere prvenstveno namijenjene prevladavanju neradioloških posljedica, a uključuju mjere kao što su psihološko savjetovanje i pomoć, liječnički pregled te dugoročno medicinsko nadziranje, a iste se ne smatraju mjerama zaštite

4. *evakuacija* jest hitna mjera zaštite kojom se ugrožene osobe premještaju iz ugroženog objekta ili područja u manje ugrožene ili neugrožene objekte ili područja

5. *hitne mjere zaštite* su mjere koje je potrebno provesti najkasnije nekoliko sati nakon izvanrednog događaja da bi postigle željeni učinak, a uključuju evakuaciju, zaklanjanje, profilaksu stabilnim jodom, osobnu dekontaminaciju, medicinsko zbrinjavanje, sprječavanje slučajnog unosa radionuklida u organizam te unosa kontaminirane hrane i pića

6. *koordinator na lokaciji* jest predstavnik žurnih službi koji koordinira njihov rad na lokaciji izvanrednog događaja; način odabira koordinatora na lokaciji definiran je propisima iz područja zaštite i spašavanja

7. *lokacija pod nadzorom nositelja odobrenja* je lokacija na kojoj nositelj odobrenja ima pravo i/ili obvezu osigurati nadzor i ograničavanje pristupa, a navedeno uključuje sve lokacije, kao što su pogoni i pripadajući prostor oko istih, koje se smatraju lokacijama nositelja odobrenja, i lokacije na kojima nositelj odobrenja obavlja djelatnost pokretnim izvorima kod naručitelja usluge, a na kojima je nositelj odobrenja odgovoran osigurati nadzor i ograničavanje pristupa, uključujući i lokaciju nesreće u prijevozu radioaktivnih izvora, ako je nositelj odobrenja za prijevoz u mogućnosti poduzeti mjere zaštite sukladno svojim obvezama

8. *mjere zaštite u poljoprivredi* su mjere koje se poduzimaju radi ograničenja ili izbjegavanja kontaminacije te ograničenja konzumacije, distribucije i prometa hrane, hrane za životinje i drugih poljoprivrednih proizvoda proizvedenih u području zahvaćenom posljedicama izvanrednog događaja, a mogu biti hitne i rane

9. *neradiološke posljedice* su posljedice koje se mogu pojaviti u uvjetima izvanrednog događaja, a nisu izravno vezane s izlaganjem ionizirajućem zračenju, npr. psihološke, socijalne, ekonomske i druge prirode

10. *opasni izvor* jest opasni izvor u smislu pravilnika koji se donosi temeljem članka 61. stavka 4. Zakona

11. *praćenje stanja radioaktivnosti u okolišu* je sustavno ispitivanje i praćenje vrste i aktivnosti radioaktivnih tvari u okolišu, predmetima opće uporabe, stambenim i radnim prostorijama te mjerenje vanjskog zračenja kako bi se utvrdile promjene u intenzitetu ili vrsti zračenja ili u koncentraciji radionuklida

12. *preseljenje stanovništva* jest rana mjera zaštite koja se poduzima radi sprječavanja dugotrajnog izlaganja stanovništva ionizirajućem zračenju, a podrazumijeva preseljenje ljudi iz njihovih domova u privremeni smještaj (prihvatni centri) na duže vremensko razdoblje, a osim ljudi, preseljavaju se i domaće životinje te premješta pokretna osobna imovina; provodi se unutar mjesec dana nakon izvanrednog događaja; ako traje do dvije godine, radi se o privremenom preseljenju, a ako povratak nije moguć u tom roku, radi se o trajnom preseljenju

13. *profilaksa stabilnim jodom* ili uzimanje tableta stabilnog joda je hitna mjera zaštite koja se provodi konzumiranjem odgovarajuće doze stabilnog joda u tabletama

14. *rane mjere zaštite* su mjere koje mogu postići željeni učinak ako se poduzmu unutar jednog ili nekoliko tjedana nakon izvanrednog događaja, a uključuju preseljenje stanovništva, mjere zaštite u poljoprivredi te pojačani nadzor prekograničnog prometa ljudi i roba

15. *teška nesreća* jest nesreća koja je teža od projektom predviđenog kvara uključujući ozbiljno oštećenje jezgre ili istrošenog goriva

16. *upravljanje* jest postupak odlučivanja o potrebi poduzimanja odgovarajućih mjera zaštite stanovništva, zaštite imovine i zaštite okoliša i nadzor nad provedbom tih mjera, a upravljanje je postavljeno na načelima jednonadređenosti i subordinacije

17. *zaklanjanje* jest hitna mjera zaštite stanovništva koja se provodi u kućama ili bilo kojem drugom prostoru koji sa ili bez prilagodbe omogućava zaštitu od radioaktivnog onečišćenja i direktnog zračenja iz radioaktivnog oblaka

18. *žurne službe* su službe hitne medicinske pomoći, vatrogastva i policije koje po prirodi svoga posla prve dolaze na lokaciju izvanrednog događaja.

DIO DRUGI

SUSTAV PRIPRAVNOSTI I ODGOVORA NA IZVANREDNI DOGAĐAJ

POGLAVLJE I.
IZVANREDNI DOGAĐAJI

Načela postupanja

Članak 4.

(1) Načela postupanja u slučaju izvanrednih događaja koji mogu nastati u djelatnostima s izvorima ionizirajućeg zračenja, nuklearnim djelatnostima i djelatnostima zbrinjavanja radioaktivnog otpada i iskorištenih izvora te radnim aktivnostima su: načelo opravdanosti i načelo optimizacije.

(2) Kod provedbe mjera zaštite i drugih mjera koje se poduzimaju u slučaju izvanrednog događaja primjenjuju se načela iz stavka 1. ovoga članka.

(3) Prilikom razmatranja pojedine mjere potrebno je utvrditi da je vjerojatno da će korist od primjene te mjere biti veća nego šteta, uvažavajući gospodarske, socijalne i druge čimbenike te poduzimati samo takve mjere (načelo opravdanosti).

(4) Provedba, opseg i trajanje svake mjere moraju osigurati da su primljene doze, broj izloženih ljudi (uključujući i radnike koji sudjeluju u odgovoru na izvanredni događaj) te vjerojatnost izlaganja toliko mala koliko je razumno moguće postići, uzimajući u obzir gospodarske, socijalne i druge čimbenike (načelo optimizacije).

Izvori izvanrednih događaja

Članak 5.

Odredbe ove Uredbe odnose se na sustav pripravnosti i odgovora za sljedeće izvanredne događaje:

a) izvanredni događaj u nuklearnoj elektrani Krško (Republika Slovenija), nuklearnoj elektrani Pakš (Mađarska) te u drugim nuklearnim elektranama u svijetu

b) izvanredni događaj na nuklearnom brodu koji se nalazi u unutarnjim morskim vodama ili teritorijalnom moru Republike Hrvatske

c) izvanredni događaj na unaprijed poznatoj lokaciji stacionarnog izvora ionizirajućeg zračenja nositelja odobrenja, odnosno unaprijed poznatoj lokaciji skladištenja pokretnog izvora ionizirajućeg zračenja nositelja odobrenja

d) izvanredni događaj prilikom zbrinjavanja radioaktivnog otpada

e) izvanredni događaj na lokaciji koja nije unaprijed poznata, uključujući izvanredni događaj u transportu, izvanredni događaj prilikom rada s pokretnim izvorima, otkriće izvora bez posjednika, teroristički čin, gubitak ili krađu radioaktivnog izvora, pad satelita, nedozvoljen promet radioaktivnih izvora, radioaktivnog otpada i nuklearnog materijala, i

f) radioaktivno onečišćenje ili povišeno izlaganje ionizirajućem zračenju izazvano nepoznatim okolnostima ili drugim okolnostima.

Kategorije pripravnosti za izvanredni događaj

Članak 6.

(1) Objekti prve kategorije pripravnosti za izvanredni događaj (u daljnjem tekstu: prva kategorija) su objekti u kojima izvanredni događaji mogu izazvati ozbiljne determinističke zdravstvene učinke izvan lokacije na kojoj se obavlja djelatnost i imati za posljedicu potrebu primjene hitnih i ranih mjera zaštite te drugih mjera izvan lokacije.

(2) Objekti druge kategorije pripravnosti za izvanredni događaj (u daljnjem tekstu: druga kategorija) su objekti u kojima izvanredni događaji mogu imati za posljedicu doze ionizirajućeg zračenja za stanovništvo zbog kojih bi bilo potrebno primijeniti hitne mjere zaštite ili rane mjere zaštite i druge mjere izvan lokacije objekta. Druga kategorija, za razliku od prve kategorije, ne uključuje objekte u kojima izvanredni događaji mogu izazvati ozbiljne determinističke zdravstvene učinke izvan lokacije.

(3) Objekti treće kategorije pripravnosti za izvanredni događaj (u daljnjem tekstu: treća kategorija) su objekti u kojima izvanredni događaji mogu imati za posljedicu doze ionizirajućeg zračenja zbog kojih može biti potrebno primijeniti mjere zaštite na lokaciji nositelja odobrenja. Treća kategorija ne uključuje objekte za koje je potrebno odrediti planske zone i udaljenosti.

(4) Četvrtu kategoriju pripravnosti za izvanredni događaj (u daljnjem tekstu: četvrta kategorija) predstavljaju djelatnosti i radne aktivnosti koje mogu dovesti do izvanrednog događaja i imati za posljedicu potrebu primjene mjera zaštite na lokacijama koje nije moguće unaprijed predvidjeti.

(5) U četvrtu kategoriju svrstavaju se:

- izvanredni događaji u prijevozu radioaktivnih izvora, nuklearnog materijala te radioaktivnog otpada
- izvanredni događaji prilikom korištenja pokretnih izvora ionizirajućeg zračenja kao što su industrijski radiografi
- nedozvoljeni promet radioaktivnih izvora i nuklearnog materijala na cestovnim i željezničkim graničnim prijelazima te pomorskim, riječnim i zračnim lukama
- izvanredni događaj pada satelita koji za proizvodnju energije koristi radioizotope
- izvanredni događaji otkrivanja izvora bez posjednika u otpadnom metalu ili drugdje
- izvanredni događaji koji imaju za posljedicu radioaktivno onečišćenje ili povišeno izlaganje ionizirajućem zračenju, a izazvani su drugim okolnostima, npr. vandalizam, sabotaza i terorizam, i
- transnacionalni izvanredni događaji nastali kao posljedica izvanrednih događaja na teritoriju drugih država, u objektima koji ne ulaze u petu kategoriju.

(6) Objekti pete kategorije pripravnosti za izvanredni događaj (u daljnjem tekstu: peta kategorija) su objekti prve i druge kategorije koji se nalaze na teritoriju druge države, a za koje postoje određene planske zone i udaljenosti na teritoriju Republike Hrvatske.

(7) Registar objekata prve, druge, treće i pete kategorije za Republiku Hrvatsku vodi Državni zavod za radiološku i nuklearnu sigurnost (u daljnjem tekstu: Zavod).

POGLAVLJE II. PRIPRAVNOST ZA IZVANREDNE DOGAĐAJE

Odjeljak A Planovi i sudionici *Procjena opasnosti*

Članak 7.

- (1) Zavod izrađuje Procjenu nuklearne i radiološke opasnosti za Republiku Hrvatsku.
- (2) Najmanje jednom svakih pet godina potrebno je provesti analizu kojom će se utvrditi je li došlo do promjena koje zahtijevaju reviziju dokumenta iz stavka 1. ovoga članka.
- (3) Ako je revizija iz stavka 2. ovoga članka potrebna, potrebno ju je provesti u roku od šest mjeseci od izrade analize iz stavka 2. ovoga članka.

Koncepti odgovora na izvanredni događaj

Članak 8.

- (1) Na temelju dokumenta iz članka 7. stavka 1. ove Uredbe, Zavod određuje grupe radioloških i nuklearnih izvanrednih događaja za koje je potrebno izraditi posebne koncepte odgovora.
- (2) Zavod izrađuje koncepte odgovora iz stavka 1. ovoga članka.
- (3) Koncepte odgovora iz stavka 2. ovoga članka potrebno je revidirati u roku od šest mjeseci od promjene dokumenta iz članka 7. stavka 1. ove Uredbe na temelju kojeg su ti koncepti napravljeni.

Plan pripravnosti i odgovora na izvanredni događaj

Članak 9.

- (1) Na temelju konceptata odgovora iz članka 8. stavka 2. ove Uredbe, Zavod izrađuje Plan pripravnosti i odgovora Republike Hrvatske na radiološki ili nuklearni izvanredni događaj.
- (2) Plan iz stavka 1. ovoga članka donosi Vlada Republike Hrvatske na prijedlog ravnatelja Zavoda.
- (3) Elementi koje treba sadržavati Plan iz stavka 1. ovoga članka su dani u Prilogu 1. koji čini sastavni dio ove Uredbe.
- (4) Reviziju Plana iz stavka 1. ovoga članka potrebno je provesti u roku od šest mjeseci od završene revizije iz članka 8. stavka 3. ove Uredbe.

Sudionici sustava pripravnosti i odgovora na izvanredni događaj

Članak 10.

(1) U sustav pripravnosti i odgovora na izvanredni događaj uključeni su sljedeći sudionici:

a) nositelji odobrenja za obavljanje djelatnosti s izvorima ionizirajućeg zračenja uključujući nositelje odobrenja za prijevoz izvora ionizirajućeg zračenja

b) nositelji odobrenja za obavljanje nuklearne djelatnosti

c) nositelji odobrenja za obavljanje djelatnosti zbrinjavanja radioaktivnog otpada i iskorištenih izvora

d) subjekti u poslovanju s otpadnim metalom

e) subjekti u poslovanju s hranom i/ili vodom te subjekti u poslovanju s hranom za životinje

f) središnja tijela državne uprave

g) izvršna i predstavnička tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave

h) operativne snage sustava civilne zaštite

i) ovlašteni stručni tehnički servisi

j) stručnjaci za zaštitu od ionizirajućeg zračenja

k) ovlašteni izvršitelji nuklearne sigurnosti i

l) drugi koji mogu pridonijeti provođenju mjera zaštite.

(2) Središnja tijela državne uprave iz stavka 1. podstavka f) ovoga članka su:

a) Državni zavod za radiološku i nuklearnu sigurnost

b) središnje tijelo državne uprave nadležno za poslove civilne zaštite

c) Državni hidrometeorološki zavod

d) ministarstvo nadležno za zdravstvo

e) ministarstvo nadležno za unutarnje poslove

f) ministarstvo nadležno za poljoprivredu

g) ministarstvo nadležno za obranu

h) ministarstvo nadležno za financije

i) ministarstvo nadležno za gospodarstvo

j) ministarstvo nadležno za socijalnu politiku i

k) ministarstvo nadležno za vanjske i europske poslove.

Odjeljak B

Obveze sudionika u dijelu pripravnosti

Planovi i procedure

Članak 11.

(1) Za operativnu razradu odredbi ove Uredbe sudionici sustava pripravnosti i odgovora na izvanredni događaj obvezni su izraditi, samostalno ili u suradnji s drugim sudionicima, vlastite planove pripravnosti i odgovora na radiološki ili nuklearni izvanredni događaj sukladno njihovim nadležnostima u sustavu pripravnosti i odgovora na izvanredni događaj sukladno Planu pripravnosti i odgovora Republike Hrvatske na radiološki ili nuklearni izvanredni događaj iz članka 9. stavka 1. ove Uredbe, planovi će sadržavati prilog s popisom radnika koji su odgovorni za obavljanje pojedinih zadataka navedenih u planovima.

(2) Zavod odobrava planove iz stavka 1. ovoga članka.

(3) Na temelju vlastitih planova pripravnosti i odgovora na radiološki ili nuklearni izvanredni događaj iz stavka 1. ovoga članka svi sudionici koji su obvezni izraditi planove iz stavka 1. ovoga članka obvezni su izraditi i procedure za postupanje u svakom od izvanrednih događaja u kojem određeni sudionik sudjeluje.

(4) Program kontinuiranog obučavanja i uvježbavanja radnika koji sudjeluju u odgovoru na izvanredni događaj je sastavni dio planova iz stavka 1. ovoga članka.

(5) Program upravljanja kvalitetom u pripravnosti i odgovoru na izvanredni događaj je sastavni dio planova iz stavka 1. ovoga članka.

(6) Obveznici izrade planskih dokumenata iz članka 61. stavka 1. Zakona nisu obvezni izraditi posebne dokumente iz stavaka 1. i 3. ovoga članka.

(7) Obveznici izrade planskih dokumenata sukladno pravilniku iz članka 61. stavka 4. Zakona obvezni su izraditi procedure za postupanje u svakom od izvanrednih događaja navedenih u planskim dokumentima izrađenim sukladno pravilniku iz članka 61. stavka 4. Zakona.

Radnici

Članak 12.

Svi sudionici sustava pripravnosti i odgovora na izvanredni događaj sukladno opsegu sudjelovanja predviđenom Planom iz članka 9. stavka 1. ove Uredbe i planovima i procedurama iz članka 11. stavaka 1. i 3. ove Uredbe obvezni su osigurati dovoljan broj radnika koji će provoditi dužnosti tijekom odgovora na izvanredni događaj u cijelom vremenskom razdoblju u kojem se očekuje da bi izvanredni događaj mogao trajati.

Oprema

Članak 13.

(1) Svi sudionici sustava pripravnosti i odgovora na izvanredni događaj obvezni su osigurati svu potrebnu opremu za izvršavanje njihovih dužnosti u odgovoru na izvanredni događaj.

(2) Sudionici sustava su odgovorni da je oprema iz stavka 1. ovoga članka u odgovarajućem stanju za izvršavanje navedenih dužnosti (odgovarajuće je kvalitete, nije u kvaru, umjerena je sukladno potrebama i slično).

Osposobljavanje i uvježbavanje

Članak 14.

(1) Svi sudionici sustava pripravnosti i odgovora na izvanredni događaj obvezni su provoditi osposobljavanje i uvježbavanje odgovora na izvanredni događaj.

(2) Svi sudionici sustava pripravnosti i odgovora na izvanredni događaj obvezni su za sebe razviti sustav osposobljavanja i uvježbavanja odgovora na izvanredni događaj sukladno predviđenom djelovanju u planovima iz članka 11. stavka 1. ove Uredbe i procedurama iz članka 11. stavka 3. ove Uredbe.

(3) Uvježbavanje sudionika sustava pripravnosti i odgovora na izvanredni događaj provodi se na razini pojedinih sudionika i na nacionalnoj razini.

(4) Provjera učinkovitosti sustava pripravnosti i odgovora na izvanredni događaj na nacionalnoj razini, to jest vježba u punom opsegu na nacionalnoj razini, provodi se svakih deset godina.

(5) Uvježbavanje sustava pripravnosti i odgovora na izvanredni događaj na razini pojedinih sudionika sustava provodi se kontinuirano, a provjera učinkovitosti, to jest, vježba istih u punom opsegu, provodi se svake dvije godine.

(6) Nakon izrade plana iz članka 11. stavka 1. ove Uredbe ili plana iz članka 61. stavka 1. Zakona ili izmjene navedenih planova koja zahtijeva ponovno odobrenje od strane Zavoda, provjera učinkovitosti, to jest, vježba u punom opsegu, provodi se u roku od 12 mjeseci od odobrenja istih.

(7) Nakon svake provjere učinkovitosti provodi se evaluacija te se, prema potrebi, planovi iz članka 11. stavka 1. ove Uredbe i iz članka 61. stavka 1. Zakona ažuriraju, uzimajući u obzir iskustva iz provjere učinkovitosti.

(8) Prilikom ažuriranja planova iz članka 11. stavka 1. ove Uredbe i iz članka 61. stavka 1. Zakona potrebno je voditi računa i o poukama stečenim iz nesreća u sličnim postrojenjima ili pri sličnim aktivnostima.

(9) Za objekte prve i druge kategorije provjere učinkovitosti iz stavaka 4. i 5. ovoga članka je obvezno raditi i za teške nesreće te za izvanredne događaje koji mogu dovesti do teških nesreća, a pogađaju više reaktora, ako određeni objekt ima više od jednog reaktora.

(10) Za objekte prve i druge kategorije kontinuirano uvježbavanje iz stavaka 4. i 5. ovoga članka obvezno uključuje i mjere za sprječavanje izvanrednih događaja, mjere za smanjivanje posljedica izvanrednih događaja, provjeru sustava obrane po dubini te provjeru spremnosti za primanje vanjske pomoći.

(11) Organizacija vježbe na nacionalnoj razini obveza je Zavoda u suradnji sa središnjim tijelom državne uprave nadležnim za poslove civilne zaštite.

(12) Nakon provedbe vježbe iz stavka 11. ovoga članka provodi se evaluacija te se, prema potrebi, dokumenti iz članka 8. ove Uredbe i Plan iz članka 9. stavka 1. ove Uredbe ažuriraju, uzimajući u obzir iskustva iz navedene vježbe.

Informiranje stanovništva

Članak 15.

(1) Informiranje stanovništva o mjerama zaštite za slučaj izvanrednog događaja obveza je svih sudionika sustava pripravnosti i odgovora na izvanredni događaj sukladno njihovim nadležnostima. Informiranje treba biti usmjereno na osnovne činjenice o radioaktivnosti i njezinim učincima na ljudska bića i okoliš, na različite vrste radioloških opasnosti i njihove posljedice za stanovništvo i okoliš, na izvanredne mjere predviđene radi uzbunjivanja i zaštite stanovništva te pomoći stanovništvu u slučaju radiološke opasnosti, kao i na odgovarajuće informacije o radnjama koje stanovništvo treba poduzeti u slučaju radiološke opasnosti.

(2) Stanovništvu koje može biti zahvaćeno posljedicama određenog izvanrednog događaja potrebno je, bez podnošenja zahtjeva, osigurati informacije o njima namijenjenim mjerama zaštite i o radnjama koje trebaju poduzeti u slučaju takvog izvanrednog događaja. Informacije trebaju biti stalno dostupne javnosti te ažurirane i dostavljene u redovnim razmacima i kada dođe do značajnih promjena.

(3) Informiranje pravnih ili fizičkih osoba, tijela državne uprave i drugih državnih tijela ili tijela jedinica lokalne ili područne (regionalne) samouprave koje bi se mogle susresti s radioaktivnim izvorima bez posjednika o opasnostima takvih izvora i o načinu postupanja provodi Zavod sukladno potrebama.

(4) Podizanje svijesti stanovništva o mogućnosti pronalaska izvora bez posjednika, o opasnostima takvih izvora i o načinu postupanja te organiziranje projekata za ciljano pronalaženje takvih izvora, uključujući, ali ne ograničavajući se na, pretraživanje povijesnih podataka ustanova koje su mogle koristiti takve izvore, kao što su medicinske ustanove, istraživačke ustanove ili ustanove za testiranje materijala, provodi Zavod sukladno potrebama.

(5) Opseg obveza i odgovornosti pojedinih sudionika u informiranju iz stavka 1. ovoga članka te pružanju informacija iz stavka 2. ovoga članka je sastavni dio Plana iz članka 9. stavka 1. ove Uredbe.

Obveze nositelja odobrenja

Članak 16.

(1) Nositelj odobrenja je obavezan informirati radnike koji ne sudjeluju u odgovoru na izvanredni događaj o važnim činjenicama iz planova i procedura za odgovor na izvanredni događaj.

(2) Nositelj odobrenja je obavezan informirati vanjske radnike koji ne sudjeluju u odgovoru na izvanredni događaj o očekivanim postupanjima u izvanrednom događaju.

(3) Nositelj odobrenja je obavezan osigurati da u slučaju izvanrednog događaja sve osobe koje se zateknu na lokaciji pod kontrolom nositelja odobrenja (posjetitelji, vježbenici, inspektori i drugi) imaju pravovremenu informaciju o mjerama koje moraju poduzeti (zbirna mjesta, mjesta zaklanjanja, evakuacijski putevi i slično).

(4) Ako je planom iz članka 61. stavka 1. Zakona predviđeno poduzimanje zaštitnih ili drugih mjera izvan lokacije pod nadzorom nositelja odobrenja (objekti prve i druge kategorije), nositelj odobrenja je obvezan planirati, osigurati i kontinuirano provjeravati kvalitetnu i funkcionalnu komunikaciju i koordinaciju između sudionika sustava odgovora na izvanredni događaj na lokaciji te onih izvan lokacije pod nadzorom nositelja odobrenja.

(5) Nositelj odobrenja objekata treće kategorije i aktivnosti četvrte kategorije je obvezan planirati koordinaciju s lokalnim vlastima.

Obveze ostalih sudionika

Članak 17.

(1) Subjekti u poslovanju s otpadnim metalom obvezni su izraditi planove postupanja za slučaj izvanrednog događaja koji uključuje otkrivanje izvora ionizirajućeg zračenja bez posjednika u otpadnom metalu i/ili otpadnog metala onečišćenog radionuklidima te za iste pribaviti suglasnost Zavoda.

(2) Subjekti u poslovanju s otpadnim metalom obvezni su informirati radnike o osnovnim činjenicama o ionizirajućem zračenju i njegovim učincima te kako vizualno prepoznati izvore ionizirajućeg zračenja.

(3) U slučaju nastanka izvanrednog događaja subjekti u poslovanju s otpadnim metalom obvezni su postupati po planovima postupanja za slučaj izvanrednog događaja te o događaju bez odlaganja putem centra 112 obavijestiti Zavod.

(4) Odredbe stavka 3. ovoga članka odnose se i na svaku pravnu ili fizičku osobu, tijelo državne uprave ili tijelo jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave koje je otkrilo izvor ionizirajućeg zračenja bez posjednika.

(5) Subjekti u poslovanju s hranom i/ili vodom, uključujući Hrvatske vode, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave te koncesionare, to jest subjekte u poslovanju s vodom za piće, te subjekti u poslovanju s hranom za životinje u Republici Hrvatskoj obvezni su napraviti planove za primjenu mjera ograničenja konzumacije, distribucije i prometa vode, lokalno proizvedene hrane i poljoprivrednih proizvoda sukladno planovima i procedurama ministarstva nadležnog za poljoprivredu i ministarstva nadležnog za zdravstvo.

Referentne razine

Članak 18.

(1) Referentna razina za stanovništvo za izvanredne događaje na teritoriju Republike Hrvatske je efektivna doza od 100 mSv.

(2) Načelnik Stožera Civilne zaštite Republike Hrvatske može tijekom odgovora na izvanredni događaj iz stavka 1. ovoga članka, sukladno situaciji, a na prijedlog Zavoda, odrediti nižu referentnu dozu.

(3) Zavod može tijekom odgovora na izvanredni događaj pri aktivnostima koje predstavljaju četvrtu kategoriju, sukladno situaciji, odrediti nižu referentnu dozu.

(4) Nositelj odobrenja objekta prve, druge i treće kategorije, odnosno aktivnosti koja predstavlja četvrtu kategoriju može tijekom odgovora na izvanredni događaj kojim upravlja, sukladno situaciji, odrediti nižu referentnu dozu.

(5) Zaštitne mjere se prvo primjenjuju u cilju zaštite stanovništva i radnika, to jest osoba za koje postoji mogućnost da bi ozračenje zbog izvanrednog događaja moglo prijeći referentnu razinu; zaštitne mjere se, sukladno procjeni, i na način da njihova primjena ne utječe na primjenu mjera za gore navedene osobe, primjenjuju i za osobe za koje se ne očekuje da bi ozračenje zbog izvanrednog događaja moglo prijeći referentnu razinu.

Financijska sredstva

Članak 19.

(1) Financijska sredstva potrebna za uspostavu, uvježbavanje i provođenje sustava pripravnosti i odgovora na izvanredni događaj sukladno ovoj Uredbi osiguravaju sudionici sustava pripravnosti i odgovora na izvanredni događaj financirani iz državnog proračuna ili proračuna jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave u svojim proračunima.

(2) Središnje tijelo državne uprave ili jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave koja sukladno odredbama ove Uredbe u odgovor na izvanredni događaj uključuje pravne i fizičke osobe osigurava u svom proračunu sredstva potrebna za uspostavu, uvježbavanje i provođenje sustava pripravnosti i odgovora na izvanredni događaj navedenih pravnih i fizičkih osoba.

POGLAVLJE III.

ODGOVOR NA IZVANREDNI DOGAĐAJ

Odjeljak A

aktiviranje i upravljanje sustavom te stručna potpora

Aktiviranje sustava odgovora na izvanredni događaj

Članak 20.

U slučaju kada obavijest o izvanrednom događaju zaprimi operativno-komunikacijski centar središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove civilne zaštite (Državni centar zaštite i spašavanja ili centar 112), daljnje postupanje se provodi u skladu s komunikacijskim protokolom koji donose ravnatelj Zavoda i središnjeg tijela državne uprave nadležno za poslove civilne zaštite.

Upravljanje sustavom odgovora na izvanredni događaj u objektima prve i druge kategorije

Članak 21.

(1) Odgovorom na izvanredni događaj u objektu prve ili druge kategorije na lokaciji pod kontrolom nositelja odobrenja, upravlja nositelj odobrenja.

(2) Odmah po aktiviranju sustava odgovora na izvanredni događaj, odgovorom na izvanredni događaj u području planskih zona upravljaju načelnici stožera civilne zaštite jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

(3) Po dolasku načelnika Stožera Civilne zaštite Republike Hrvatske u Stožer, upravljanje odgovorom na izvanredni događaj u objektu prve ili druge kategorije izvan lokacije pod kontrolom nositelja odobrenja upravlja načelnik Stožera Civilne zaštite Republike Hrvatske.

(4) Načelnik Stožera Civilne zaštite Republike Hrvatske putem operativno-komunikacijskih centara središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove civilne zaštite (Državnog centra zaštite i spašavanja ili centra 112) obavještava načelnike stožera civilne zaštite jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave da preuzima upravljanje odgovorom na izvanredni događaj.

Upravljanje sustavom odgovora na izvanredni događaj u objektima treće kategorije

Članak 22.

(1) Odgovorom na izvanredni događaj u objektu treće kategorije na lokaciji pod kontrolom nositelja odobrenja, upravlja nositelj odobrenja.

(2) Odgovorom na izvanredni događaj u objektu treće kategorije izvan lokacije pod kontrolom nositelja odobrenja upravlja koordinator na lokaciji.

(3) U slučaju potrebe za većim opsegom odgovora, upravljanje preuzima načelnik stožera civilne zaštite jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Upravljanje sustavom odgovora na izvanredni događaj pri aktivnostima četvrte kategorije

Članak 23.

(1) Odgovorom na izvanredni događaj pri aktivnostima koje predstavljaju četvrtu kategoriju, upravlja koordinator na lokaciji.

(2) U slučaju potrebe za većim opsegom odgovora, upravljanje preuzima načelnik stožera civilne zaštite jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.

(3) Kada u odgovoru na izvanredni događaj pri aktivnostima koje predstavljaju četvrtu kategoriju ne sudjeluju žurne službe, inspektor Zavoda se smatra koordinatorom na lokaciji.

Upravljanje sustavom odgovora na izvanredni događaj u objektima pete kategorije

Članak 24.

(1) Odgovorom na izvanredni događaj u objektu pete kategorije na lokaciji pod kontrolom nositelja odobrenja, upravlja nositelj odobrenja.

(2) Odmah po aktiviranju sustava odgovora na izvanredni događaj, odgovorom na izvanredni događaj u području planskih zona upravljaju načelnici stožera civilne zaštite jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

(3) Po dolasku načelnika Stožera Civilne zaštite Republike Hrvatske u Stožer, upravljanje odgovorom na izvanredni događaj u objektu pete kategorije izvan lokacije pod kontrolom nositelja odobrenja na teritoriju Republike Hrvatske, upravlja načelnik Stožera Civilne zaštite Republike Hrvatske.

(4) Načelnik Stožera Civilne zaštite Republike Hrvatske putem operativno-komunikacijskih centara središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove civilne zaštite (Državnog centra zaštite i spašavanja ili centra 112) obavještava načelnike stožera civilne zaštite jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave da preuzima upravljanje odgovorom na izvanredni događaj.

Stručna potpora upravljanju odgovorom na izvanredni događaj u objektima prve, druge i pete kategorije

Članak 25.

(1) U slučaju izvanrednog događaja u objektu prve, druge ili pete kategorije, načelniku Stožera civilne zaštite Republike Hrvatske potporu upravljanju odgovorom na izvanredni događaj pruža Zavod u suradnji s Državnim hidrometeorološkim zavodom.

(2) Način pružanja stručne potpore upravljanju odgovorom na izvanredni događaj je sastavni dio planova iz članka 11. stavka 1. ove Uredbe za tijela iz stavka 1. ovoga članka.

(3) Državni hidrometeorološki zavod osigurava spremnost da u najkraćem mogućem roku Zavodu pruži meteorološke podatke na lokaciji objekta prve, druge ili pete kategorije te na teritoriju od posebnog interesa za Zavod s obzirom na vrstu nesreće, njen tijek i ostale podatke.

(4) Pri pružanju stručne potpore Zavod prema potrebi uključuje ovlaštene stručne tehničke servise, ovlaštene izvršitelje za nuklearnu sigurnost i stručnjake za zaštitu od ionizirajućeg zračenja.

(5) Pravna ili fizička osoba pri čijem je obavljanju djelatnosti nastao izvanredni događaj snosi pun trošak pravnih i fizičkih osoba uključenih u odgovor na izvanredni događaj, do razine određene međunarodnim ugovorima.

Stručna potpora upravljanju odgovorom na ostale izvanredne događaje

Članak 26.

(1) U slučaju izvanrednog događaja u objektima treće kategorije i pri aktivnostima koje predstavljaju četvrtu kategoriju Zavod pruža stručnu potporu nositelju odobrenja, odnosno koordinatoru na lokaciji.

(2) Pri pružanju stručne potpore Zavod prema potrebi uključuje ovlaštene stručne tehničke servise, ovlaštene izvršitelje za nuklearnu sigurnost i stručnjake za zaštitu od ionizirajućeg zračenja te nositelje odobrenja za djelatnosti koje su potrebne pri vraćanju kontrole nad izvorom (na primjer: montaža i demontaža izvora).

(3) Pravne i fizičke osobe iz stavka 2. ovoga članka Zavod angažira na komercijalnoj bazi.

(4) Ako Zavod zahtijeva da određene pravne i fizičke osobe iz stavka 2. ovoga članka budu pripravne 24 sata dnevno, Zavod to ugovara na komercijalnoj bazi.

(5) Ako je pravna ili fizička osoba, tijelo državne uprave ili jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave pri čijem je obavljanju djelatnosti ili ljudske aktivnosti nastao izvanredni događaj poznata, ona snosi pun trošak pravnih i fizičkih osoba uključenih u odgovor na izvanredni događaj.

Odjeljak B

Obveze nositelja odobrenja

Obveze nositelja odobrenja objekata prve i druge kategorije

Članak 27.

(1) Nositelj odobrenja objekta prve i druge kategorije snosi punu odgovornost za planiranje i provođenje odgovora na izvanredni događaj na lokaciji pod nadzorom nositelja odobrenja.

(2) Nositelj odobrenja objekta prve i druge kategorije je o svakom izvanrednom događaju obavezan neodgodivo obavijestiti operativno-komunikacijski centar središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove civilne zaštite (Državni centar zaštite i spašavanja ili centar 112).

(3) Nositelj odobrenja objekta prve i druge kategorije obavezan je neodgodivo obavijestiti operativno-komunikacijski centar središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove civilne zaštite (Državni centar zaštite i spašavanja ili centar 112) i o događajima koji se ne smatraju izvanrednim događajima, a mogu narušiti nuklearnu sigurnost.

(4) Nositelj odobrenja objekta prve i druge kategorije obavezan je promptno kategorizirati izvanredni događaj.

(5) Nositelj odobrenja objekta prve i druge kategorije je obavezan provoditi mjere na lokaciji čija je namjena sprječavanje ili umanjeње posljedica izvanrednog događaja.

(6) Ako je potrebno provoditi mjere zaštite izvan lokacije pod nadzorom nositelja odobrenja, nositelj odobrenja objekta prve i druge kategorije je obavezan osigurati kvalitetnu i funkcionalnu komunikaciju i koordinaciju između sudionika sustava odgovora na izvanredni događaj na lokaciji te onih izvan lokacije pod nadzorom nositelja odobrenja.

(7) Nositelj odobrenja objekta prve i druge kategorije obavezan je o svakom izvanrednom događaju obavijestiti radnike u vlastitom postrojenju, sukladno ozbiljnosti tog događaja.

Obveze nositelja odobrenja objekata treće kategorije i aktivnosti četvrte kategorije

Članak 28.

(1) Nositelj odobrenja objekata treće kategorije i aktivnosti četvrte kategorije snosi punu odgovornost za planiranje i provođenje odgovora na izvanredni događaj na lokaciji pod nadzorom nositelja odobrenja.

(2) Nositelj odobrenja objekata treće kategorije i aktivnosti četvrte kategorije je o svakom izvanrednom događaju obavezan neodgodivo obavijestiti centar 112.

(3) U slučaju postupanja žurnih službi na lokaciji pod nadzorom nositelja odobrenja objekata treće kategorije i aktivnosti četvrte kategorije, bilo vezanih uz izvanredni događaj u tijeku ili iz drugih razloga, nositelj odobrenja je obavezan osigurati kvalitetnu i funkcionalnu komunikaciju i koordinaciju između sudionika sustava odgovora na izvanredni događaj na lokaciji te žurnih službi.

(4) Nositelj odobrenja objekata treće kategorije i aktivnosti četvrte kategorije obavezan je osigurati kvalitetnu i funkcionalnu komunikaciju i koordinaciju između sudionika sustava odgovora na izvanredni događaj na lokaciji te onih izvan lokacije pod nadzorom nositelja odobrenja.

(5) Nositelj odobrenja objekata treće kategorije i aktivnosti četvrte kategorije obavezan je osigurati provođenje radioloških mjerenja u cilju praćenja stanja radioaktivnosti u okolišu kako bi se utvrdilo postoji li potreba poduzimanja mjera izvan lokacije pod nadzorom nositelja odobrenja.

Odjeljak C

Mjere zaštite i ostale mjere

Uzbunjivanje

Članak 29.

Uzbunjivanje stanovništva u slučaju izvanrednog događaja u kojemu se poduzimaju hitne mjere zaštite stanovništva provodi se sukladno odredbama propisa iz područja civilne zaštite te Plana iz članka 9. stavka 1. ove Uredbe.

Planske zone i područja

Članak 30.

(1) Ravnatelj Zavoda odredit će odlukom planske zone i područja temeljem Procjene nuklearne i radiološke opasnosti za Republiku Hrvatsku.

(2) Mjere zaštite planiraju se u planskim zonama i područjima.

(3) Mjere zaštite se provode u planskim zonama i područjima, a po potrebi i izvan planskih zona i područja.

Primjena hitnih mjera zaštite

Članak 31.

- (1) Mjere zaštite se prvo provode nad stanovništvom gdje postoji opasnost da se prijeđe referentna razina.
- (2) Ako je osigurano da se referentna razina neće prijeći, zaštitne mjere se i nadalje provode u svrhu daljnjeg smanjivanja izlaganja osoba ionizirajućem zračenju, a u skladu s načelima opravdanosti i optimizacije.
- (3) Evakuaciju stanovništva provode operativne snage sustava civilne zaštite.
- (4) Zaklanjanje samostalno provodi stanovništvo u području u kojem je ta mjera naređena.
- (5) Profilaksu stabilnim jodom provodi stanovništvo i operativne snage civilne zaštite.
- (6) Način primjene profilakse stabilnim jodom određuje i potrebne količine preparata za profilaksu osigurava ministarstvo nadležno za zdravstvo.
- (7) Zaštitne mjere u poljoprivredi, odnosno mjere hitnog ograničenja konzumacije, distribucije i prometa lokalno proizvedene hrane, hrane za životinje i drugih poljoprivrednih proizvoda, mjere zaštite lokalno proizvedene hrane, hrane za životinje i drugih poljoprivrednih proizvoda od kontaminacije i mjere smanjenja kontaminacije u lokalno proizvedenoj hrani, hrani za životinje i drugim poljoprivrednim proizvodima predlaže ministarstvo nadležno za poljoprivredu, a uz stručnu potporu Zavoda.
- (8) Mjere iz stavka 7. ovoga članka provodi stanovništvo, subjekti u poslovanju s hranom i subjekti u poslovanju s hranom za životinje, a nadzor provode sanitarna i veterinarska inspekcija.
- (9) Mjere zaštite od kontaminacije te hitnog ograničenja konzumacije, distribucije i prometa vode za piće predlaže ministarstvo nadležno za zdravstvo uz stručnu potporu Zavoda.
- (10) Mjere iz stavka 9. ovoga članka provodi stanovništvo, Hrvatske vode, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave te koncesionari, to jest subjekti u poslovanju s vodom za piće, a nadzor provodi sanitarna inspekcija.
- (11) Vremenski rokovi i planovi provedbe hitnih mjera zaštite na državnoj razini se propisuju Planom iz članka 9. stavka 1. ove Uredbe.
- (12) Ako je pravna ili fizička osoba, tijelo državne uprave ili jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave pri čijem je obavljanju djelatnosti ili ljudske aktivnosti nastao izvanredni događaj poznata, ona snosi puni trošak provođenja hitnih mjera zaštite tijekom odgovora na izvanredni događaj.

Primjena ranih mjera zaštite

Članak 32.

- (1) Zaštitne mjere u poljoprivredi, odnosno mjere ograničenja konzumacije, distribucije i prometa lokalno proizvedene hrane, hrane za životinje i drugih poljoprivrednih proizvoda i mjere smanjenja kontaminacije u lokalno proizvedenoj hrani, hrani za životinje i drugim poljoprivrednim proizvodima određuje ministarstvo nadležno za poljoprivredu na prijedlog Zavoda.

- (2) Mjere iz stavka 1. ovoga članka provodi stanovništvo, subjekti u poslovanju s hranom i subjekti u poslovanju s hranom za životinje, a nadzor provode sanitarna i veterinarska inspekcija.
- (3) Zbrinjavanje životinja zahvaćenih posljedicama izvanrednog događaja provode nadležne veterinarske službe.
- (4) Mjere ograničenja konzumacije, distribucije i prometa vode za piće određuje ministarstvo nadležno za zdravstvo na prijedlog Zavoda.
- (5) Mjere iz stavka 4. ovoga članka provodi stanovništvo, Hrvatske vode, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave te koncesionari, to jest subjekti u poslovanju s vodom za piće, a nadzor provodi sanitarna inspekcija.
- (6) Pojačani nadzor prekograničnog prometa ljudi i roba na prijedlog Zavoda provode nadležne službe tijela državne uprave nadležnog za unutarnje poslove i tijela državne uprave nadležnog za financije u suradnji s nadležnim inspekcijskim službama.
- (7) O privremenom ili trajnom preseljenju stanovništva odlučuje Vlada Republike Hrvatske na prijedlog Zavoda.
- (8) Mjere iz stavka 7. ovoga članka provode operativne snage civilne zaštite, a istima upravlja i koordinira Stožer civilne zaštite Republike Hrvatske.
- (9) Vremenski rokovi i planovi provedbe ranih mjera zaštite na državnoj razini se propisuju Planom iz članka 9. stavka 1. ove Uredbe.
- (10) Ako je pravna ili fizička osoba, tijelo državne uprave ili jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave pri čijem je obavljanju djelatnosti ili ljudske aktivnosti nastao izvanredni događaj poznata, ona snosi puni trošak provođenja ranih mjera zaštite tijekom odgovora na izvanredni događaj.

Primjena drugih mjera

Članak 33.

- (1) Mjere zaštite za neradiološke posljedice određuju i koordiniraju njihovu provedbu ministarstvo nadležno za socijalnu politiku, ministarstvo nadležno za zdravstvo te Hrvatski Crveni križ.
- (2) Mjere iz stavka 1. ovoga članka provode specijalizirane ustanove, udruge i institucije.
- (3) Ako je pravna ili fizička osoba, tijelo državne uprave ili jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave pri čijem je obavljanju djelatnosti ili ljudske aktivnosti nastao izvanredni događaj poznata, ona snosi puni trošak provođenja drugih mjera tijekom odgovora na izvanredni događaj.

Ostali postupci

Članak 34.

- (1) Uz mjere zaštite i druge mjere navedene u ovom Odjeljku moguće je primijeniti i dodatne postupke u svrhu zaštite stanovništva i okoliša te vraćanja okoliša u prvobitno stanje ili u stanje pogodno za boravak i život ljudi. Navedeni postupci bit će definirani u Planu iz članka 9. stavka 1. ove Uredbe.

(2) Za središnja tijela državne uprave navedena u članku 10. stavku 2. ove Uredbe čije odgovornosti i nadležnosti u sustavu pripravnosti i odgovora na izvanredni događaj nisu direktno propisane ovom Uredbom, odgovornost i nadležnost će se propisati Planom iz članka 9. stavka 1. ove Uredbe.

Odjeljak D

Zaštita radnika koji sudjeluju u odgovoru na izvanredni događaj

Odgovornosti

Članak 35.

(1) Nositelj odobrenja odgovoran je za zaštitu radnika koji sudjeluju u odgovoru na izvanredni događaj tijekom izvanrednog događaja kojim on upravlja.

(2) Nositelj odobrenja odgovoran je za zaštitu radnika drugih organizacija, uključujući i žurne službe, koji sudjeluju u odgovoru na izvanredni događaj na lokaciji pod kontrolom nositelja odobrenja tijekom izvanrednog događaja kojim on upravlja.

(3) Prenošnje ovlaštenja za provođenje pojedinih poslova vezano uz pripravnost i odgovor na izvanredni događaj na drugu pravnu ili fizičku osobu ne oslobađa nositelja odobrenja odgovornosti iz stavaka 1. i 2. ovoga članka.

(4) Na odgovornost nositelja odobrenja iz stavaka 1. i 2. ovoga članka ne utječu propisane obveze izloženih radnika, osobe odgovorne za zaštitu od ionizirajućeg zračenja, stručnjaka za zaštitu od ionizirajućeg zračenja, stručnjaka za medicinsku fiziku, ovlaštenog stručnog tehničkog servisa ili ovlaštenih izvršitelja za nuklearnu sigurnost.

(5) Sudionici sustava pripravnosti i odgovora na izvanredni događaj su odgovorni za zaštitu radnika koji sudjeluju u odgovoru na izvanredni događaj u dijelu u kojem sudjeluju u odgovoru na izvanredni događaj.

Zaštita radnika

Članak 36.

(1) Radnici koji sudjeluju u odgovoru na izvanredni događaj su sve osobe koje imaju unaprijed predviđene zadatke u odgovoru na izvanredni događaj i koje mogu biti ozračene tijekom odgovora na izvanredni događaj.

(2) U odgovoru na izvanredni događaj mogu sudjelovati i osobe koje se zateknu na mjestu događaja, a nisu predviđene za sudjelovanje u odgovoru na izvanredni događaj.

(3) Radnicima koji sudjeluju u odgovoru na izvanredni događaj potrebno je unaprijed osigurati odgovarajuće ažurirane informacije o zdravstvenom riziku koji bi njihova aktivnost mogla predstavljati te o mjerama opreza koje je potrebno poduzeti, nastavno vrsti izvanrednog događaja.

(4) Nositelj odobrenja je obvezan osigurati obrazovanje i obuku za djelovanje tijekom izvanrednog događaja te kontinuirano informiranje o zdravstvenim rizicima, ovisno o mogućim izvanrednim događajima, svim radnicima koji sudjeluju u odgovoru na izvanredni događaj.

(5) Nositelj odobrenja je obvezan osigurati osposobljavanje iz zaštite od zračenja te informiranje o zaštiti od zračenja, ovisno o mogućim izvanrednim događajima, svim radnicima koji sudjeluju u odgovoru na izvanredni događaj.

(6) Ozračenje radnika koji sudjeluju u odgovoru na izvanredni događaj ne bi trebalo prelaziti dozvoljene granice ozračenja za izložene radnike navedene u Pravilniku iz članka 24. Zakona.

(7) Ako postupanje u skladu sa stavkom 6. ovoga članka nije izvedivo, vrijedi:

- referentna razina efektivne doze za djelatnike koji sudjeluju u odgovoru na izvanredni događaj ne smije prijeći 100 mSv

- u slučajevima kada je to neophodno zbog spašavanja života, sprječavanja nastanka teških zdravstvenih učinaka nastalih kao posljedice ionizirajućeg zračenja te sprječavanja razvoja katastrofalnih uvjeta, referentna razina efektivne doze za vanjsko ozračenje može biti veća od 100 mSv, ali ne smije prijeći 500 mSv.

(8) Radnicima koji sudjeluju u odgovoru na izvanredni događaj mogu biti dodijeljeni zadaci koji mogu rezultirati primljenim dozama većim od 100 mSv samo uz njihovu prethodnu suglasnost i potvrdu da su u potpunosti informirani o rizicima.

(9) Pravna ili fizička osoba, tijelo državne uprave ili tijelo jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave koje upravlja odgovorom na izvanredni događaj obvezno je osigurati dozimetrijski nadzor radnika koji sudjeluju u odgovoru na izvanredni događaj. Procjena primljenih doza radnika koji sudjeluju u odgovoru na izvanredni događaj se vrši sukladno potrebama.

(10) Ako postoji sumnja o unosu radionuklida u organizam iznad dozvoljenih godišnjih granica unošenja, obvezno je za svakog izloženog pojedinca procijeniti aktivnosti u tijelo unesenih radionuklida.

(11) Radnici koji su pri odgovoru na izvanredni događaj primili dozu veću od granica navedenih u stavku 6. ovoga članka moraju obaviti liječnički pregled te, po potrebi, biti pod dugoročnim liječničkim nadzorom i drugim mjerama sukladno rezultatima pregleda.

(12) Osobe koje sudjeluju u odgovoru na izvanredni događaj, a nisu za to obučene, ne smiju primiti efektivnu dozu veću od 50 mSv te njihovi podaci također moraju biti uneseni u registar koji se vodi pri Zavodu.

(13) Osobe iz stavka 2. ovoga članka imaju tijekom izvanrednog događaja ista prava i obveze kao i radnici iz stavka 1. ovoga članka, ako to ovom Uredbom nije drugačije propisano. Ta se prava i obveze odnose i na sve aktivnosti koje je potrebno poduzeti nakon završetka sudjelovanja u odgovoru na izvanredni događaj.

Odjeljak E

Ostale obveze u odgovoru na izvanredni događaj

Radiološka mjerenja

Članak 37.

(1) U slučaju izvanrednog događaja Zavod procjenjuje potrebu radioloških mjerenja u cilju praćenja stanja radioaktivnosti u okolišu te radioaktivnog onečišćenja ljudi.

(2) Ovisno o izvanrednom događaju i razvoju situacije, Zavod određuje potreban opseg inicijalnih i/ili kontinuiranih radioloških mjerenja.

(3) Mjerenja iz stavka 1. ovoga članka provode ovlašteni stručni tehnički servisi, a prema potrebi se uključuju operativne snage sustava civilne zaštite koje su kao sudionici sustava pripravnosti i odgovora na izvanredni događaj definirani u Planu iz članka 9. stavka 1. ove Uredbe.

(4) Ako je pravna ili fizička osoba, tijelo državne uprave ili jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave pri čijem je obavljanju djelatnosti ili ljudske aktivnosti nastao izvanredni događaj poznata, ista snosi pun trošak radioloških mjerenja koji provode ovlašteni stručni tehnički servisi.

Komunikacija s javnošću tijekom izvanrednog događaja

Članak 38.

(1) U slučaju izvanrednog događaja, bez odgađanja se informira pogođeno stanovništvo.

(2) Informacije koje moraju biti prenesene osobama iz stavka 1. ovoga članka su:

- vrsta i, koliko je moguće, karakteristike izvanrednog događaja (uključujući uzrok, opseg i očekivani razvoj)
- savjeti o mjerama zaštite koje je potrebno poduzeti
- savjeti da se slijede zapovjedi, zahtjevi i upute nadležnih tijela.

(3) Za žurno informiranje iz stavka 2. ovoga članka nadležna je pravna ili fizička osoba, tijelo državne uprave ili tijelo jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave koje upravlja odgovorom na izvanredni događaj.

(4) Za komunikaciju s javnošću i predstavnicima medija tijekom izvanrednog događaja odgovorna je pravna ili fizička osoba, tijelo državne uprave ili tijelo jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave koje upravlja odgovorom na izvanredni događaj, uz potporu nositelja odobrenja i Zavoda.

(5) Pri komunikaciji iz stavka 4. ovoga članka pravna ili fizička osoba, tijelo državne uprave ili tijelo jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave obvezno je koristiti stručnu podršku Zavoda.

Odjeljak F

Međunarodna razmjena podataka, traženje i pružanje međunarodne pomoći

Međunarodna razmjena podataka

Članak 39.

Izvrješćivanje Europske komisije, međunarodnih organizacija i susjednih zemalja o izvanrednim događajima sukladno odredbama Zakona i obvezama proizašlim iz bilateralnih sporazuma te daljnju razmjenu podataka u transnacionalnim izvanrednim događajima provodi Zavod.

Traženje međunarodne pomoći

Članak 40.

(1) U slučaju izvanrednog događaja čije posljedice nije moguće ukloniti i/ili ublažiti kapacitetima kojima raspolaže Republika Hrvatska, odluku o traženju međunarodne pomoći donosi Vlada Republike Hrvatske putem središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove civilne zaštite na prijedlog Zavoda.

(2) Zavod, prema odluci Vlade Republike Hrvatske, traži pomoć u stručnom području radiološke i nuklearne sigurnosti, uključujući i liječničku pomoć za teško ozračene osobe, procjenu ozračenosti osoba, mjernu opremu i mjerne timove za detekciju i mjerenje povišenih razina ionizirajućeg zračenja i drugo.

(3) Zavod će razviti podloge kojima će pobliže opisati situacije kada se smatra da će biti potrebno predložiti traženje međunarodne pomoći, određivanje potrebnih oblika pomoći te način na koji će se pomoć tražiti.

Pružanje međunarodne pomoći

Članak 41.

(1) U slučaju izvanrednog događaja u drugoj zemlji kada je ta zemlja zatražila međunarodnu pomoć u uklanjanju i/ili ublaživanju posljedica tog događaja, odluku o pružanju međunarodne pomoći donosi Vlada Republike Hrvatske putem središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove civilne zaštite na prijedlog Zavoda.

(2) Zavod, prema odluci Vlade Republike Hrvatske, nudi u ime Republike Hrvatske pomoć u stručnom području radiološke i nuklearne sigurnosti.

(3) Zavod upisuje u namjenski sustav IAEA oblike stručne pomoći iz područja radiološke i nuklearne sigurnosti koje Republika Hrvatska može ponuditi u slučaju iz stavka 1. ovoga članka.

(4) Zavod će razviti podloge kojima će pobliže opisati pomoć koju je Republika Hrvatska u mogućnosti ponuditi stranim zemljama u slučaju izvanrednog događaja, te situacije i način pružanja pomoći.

POGLAVLJE IV.

POSTUPANJA NAKON IZVANREDNOG DOGAĐAJA

Odjeljak A

Završetak izvanrednog događaja

Završetak izvanrednog događaja u objektu treće kategorije i pri aktivnostima četvrte kategorije

Članak 42.

(1) Izvanredni događaj u objektu treće kategorije i pri aktivnostima četvrte kategorije završava:

- kada je vraćena kontrola nad izvorom ili
- kada je osigurana kontrola nad ulaskom u područje u kojem je izvor izvan kontrole te je osigurano da ne postoji opasnost za radnike ili stanovništvo izvan tog područja.

(2) Završetak izvanrednog događaja iz stavka 1. ovoga članka proglašava tijelo, odnosno fizička ili pravna osoba koja sukladno člancima 21. do 24. ove Uredbe upravlja odgovorom na izvanredni događaj.

Završetak izvanrednog događaja u objektu prve ili druge kategorije

Članak 43.

(1) Ako tijekom izvanrednog događaja u objektu prve ili druge kategorije nije došlo do ispuštanja radioaktivnog materijala u okoliš, o završetku izvanrednog događaja odlučuje nositelj odobrenja.

(2) Nositelj odobrenja iz stavka 1. ovoga članka proglašava završetak izvanrednog događaja ako je vraćena kontrola nad nuklearnim materijalom.

(3) Ako je tijekom izvanrednog događaja u objektu prve ili druge kategorije došlo do ispuštanja radioaktivnog materijala u okoliš, o završetku izvanrednog događaja odlučuje načelnik Stožera Civilne zaštite Republike Hrvatske uz stručnu pomoć Zavoda.

(4) U slučaju većeg ispuštanja radioaktivnog materijala u okoliš, završetak izvanrednog događaja se proglašava postupno po pojedinim područjima.

(5) Preduvjet da se proglasi završetak izvanrednog događaja na nekom području je procjena da ozračenje stanovnika u tom području iz svih izvora i puteva izlaganja kao posljedica izvanrednog događaja ne prelazi referentnu razinu za završetak izvanrednog događaja, to jest godišnju efektivnu dozu od 20 mSv.

(6) O proglašenju završetka izvanrednog događaja se odlučuje u suradnji s dionicima, gdje posebni značaj ima stanovništvo područja na kojem se planira proglasiti završetak izvanrednog događaja.

(7) U slučaju transnacionalnog izvanrednog događaja, proglašenje završetka izvanrednog događaja se prema potrebi koordinira sa susjednim državama.

(8) Ako procijenjeno ozračenje stanovništva u određenom području iz svih izvora i puteva izlaganja kao posljedica izvanrednog događaja prelazi referentnu razinu za područje postojećeg ozračenja, to jest godišnju efektivnu dozu od 1 mSv, to područje se smatra područjem postojećeg ozračenja.

Odjeljak B

Obveze sudionika nakon završetka izvanrednog događaja

Sanacija

Članak 44.

(1) Vlasnik ili posjednik izvora nad kojim je izgubljena kontrola je obvezan po završetku izvanrednog događaja pristupiti sanaciji sukladno članku 63. Zakona.

(2) U slučaju teške nesreće u objektu prve, druge ili pete kategorije, sanaciji se pristupa dok izvanredni događaj traje, s ciljem da se procijenjeno ozračenje spusti ispod referentne razine iz članka 43. stavka 5. ove Uredbe.

Unos ozračenja u registar

Članak 45.

(1) Vlasnik ili posjednik izvora nad kojim je izgubljena kontrola obvezan je osigurati procjenu doze te raspodjelu doze u tijelu koju je primio stanovnik koji je bio izložen neželjenom ozračenju kao posljedicu izvanrednog događaja.

(2) Ako vlasnik ili posjednik iz stavka 1. ovoga članka nije poznat ili nije na teritoriju Republike Hrvatske, obvezu iz članka 1. ovoga stavka preuzima Zavod.

(3) Ako prestane važiti razlog iz stavka 2. ovoga članka, odnosno ako se ustanovi vlasnik ili posjednik, Republika Hrvatska zahtijevat će od vlasnika ili posjednika povrat troškova nastalih po stavku 2. ovoga članka.

(4) Republika Hrvatska zahtijevat će od vlasnika ili posjednika iz stavka 2. ovoga članka koji nije na teritoriju Republike Hrvatske povrat troškova nastalih po stavku 2. ovoga članka sukladno međunarodnim ugovorima.

(5) Doze iz stavka 1. ovoga članka i članka 36. stavaka 9., 10. i 12. ove Uredbe se upisuju u registar koji vodi Zavod.

(6) Doze iz stavka 1. ovoga članka i članka 36. stavaka 9., 10. i 12. ove Uredbe se ne pribrajaju dozama primljenim tijekom profesionalnog ozračenja.

(7) Prava i obveze oko vođenja registra, njegove dostupnosti te izvješćivanja pojedinaca su jednake kao i za profesionalno ozračenje.

Otpad nastao u izvanrednom događaju

Članak 46.

(1) Vlasnik ili posjednik izvora nad kojim je izgubljena kontrola je obvezan zbrinuti otpad nastao u izvanrednom događaju.

(2) Ako vlasnik ili posjednik nije u mogućnosti ispuniti obvezu iz stavka 1. ovoga članka, otpad će zbrinuti Republika Hrvatska o trošku vlasnika ili posjednika.

(3) Planom iz članka 63. Zakona se pobliže definira što se smatra otpadom nastalim u izvanrednom događaju.

Analiza događaja

Članak 47.

(1) Po završetku izvanrednog događaja nositelj odobrenja te svi ostali sudionici odgovora na završeni izvanredni događaj obvezni su provesti analizu odgovora na izvanredni događaj u dijelu u kojem su sudjelovali s posebnim naglaskom na moguća poboljšanja sustava pripravnosti i odgovora na izvanredni događaj te ih u pisanom obliku dostaviti Zavodu.

(2) Subjekti iz stavka 1. ovoga članka obvezni su, sukladno dobivenim rezultatima, prenijeti rezultate analize iz stavka 1. ovoga članka u planove iz članka 11. stavka 1. ove Uredbe i članka 61. stavka 1. Zakona.

(3) Ako se analizom iz stavka 1. ovoga članka utvrdi sistemska greška ili problem koji bi mogao utjecati na više subjekata, odnosno na druge nositelje odobrenja koji se bave istim ili sličnim djelatnostima, o tome je potrebno bez odgađanja izvijestiti Zavod.

(4) Zavod će o uočenome iz stavka 3. ovoga članka izvijestiti relevantne nositelje odobrenja u Republici Hrvatskoj te međunarodnu javnost.

DIO TREĆI

PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Obveze izrade dokumenata

Članak 48.

(1) Subjekti u poslovanju s otpadnim metalom obvezni su izraditi planove postupanja za slučaj izvanrednog događaja koji uključuje otkrivanje izvora bez posjednika u otpadnom metalu i/ili otpadnog metala onečišćenog radionuklidima iz članka 17. stavka 1. ove Uredbe u roku od 12 mjeseci od dana stupanja na snagu ove Uredbe.

(2) Zavod će u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ove Uredbe izraditi registar iz članka 6. stavka 7. ove Uredbe.

(3) Zavod će u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ove Uredbe izraditi Procjenu iz članka 7. stavka 1. ove Uredbe.

(4) Zavod će u roku od 12 mjeseci od dana izrade Procjene iz članka 7. stavka 1. ove Uredbe izraditi koncepte odgovora iz članka 8. stavka 1. ove Uredbe.

(5) Zavod će u roku od 12 mjeseci od dana izrade koncepta iz članka 8. stavka 1. ove Uredbe izraditi Plan iz članka 9. stavka 1. ove Uredbe.

(6) Sudionici sustava obveznici izrade planova iz članka 11. stavka 1. ove Uredbe izradit će te planove u roku od šest mjeseci od izrade Plana iz članka 9. stavka 1. ove Uredbe.

(7) Sudionici sustava obveznici izrade procedura iz članka 11. stavka 3. ove Uredbe izradit će te procedure u roku od tri mjeseca od izrade planova iz članka 11. stavka 1. ove Uredbe.

(8) Ravnatelj Zavoda će u roku od sedam mjeseci od dana stupanja na snagu ove Uredbe odrediti odlukom planske zone i područja iz članka 30. stavka 1. ove Uredbe temeljem Procjene nuklearne i radiološke opasnosti za Republiku Hrvatsku.

Prestanak važenja propisa

Članak 49.

(1) Danom stupanja na snagu ove Uredbe prestaju važiti članci 16. do 21. Pravilnika o granicama ozračenja (»Narodne novine«, broj 59/13).

(2) Danom stupanja na snagu ove Uredbe prestaje važiti Uredba o mjerama zaštite od ionizirajućeg zračenja te intervencija u slučaju izvanrednog događaja (»Narodne novine«, broj 102/12).

Stupanje na snagu

Članak 50.

Ova Uredba stupa na snagu osmoga dana od dana objave u »Narodnim novinama«.

Klasa: 022-03/18-03/23

Urbroj: 50301-27/25-18-2

Zagreb, 8. ožujka 2018.

Predsjednik

mr. sc. Andrej Plenković, v. r.

PRILOG 1.

ELEMENTI KOJE MORA SADRŽAVATI PLAN PRIPRAVNOSTI I ODGOVORA REPUBLIKE HRVATSKE NA RADIOLOŠKI ILI
NUKLEARNI IZVANREDNI DOGAĐAJ

Elementi koje treba obuhvatiti planom pripravnosti i odgovora na izvanredni događaj su:

– Za pripravnost na izvanredni događaj:

1. referentne razine za izlaganje stanovništva, sukladno članku 18. ove Uredbe
2. referentne razine za profesionalno izlaganje u izvanrednom događaju sukladno članku 36. ove Uredbe
3. optimizirane strategije zaštite stanovnika koji mogu biti izloženi, za različite pretpostavljene događaje i povezane scenarije
4. unaprijed definirani generički kriteriji za određene zaštitne mjere
5. zadani okidači ili operativni kriteriji kao što su podaci i pokazatelji uvjeta na terenu

6. sustav brze koordinacije između organizacija koje imaju ulogu u pripravnosti i odgovoru na izvanredni događaj sa svim državama članicama i trećim zemljama koje mogu biti uključene ili bi mogle biti pogođene

7. obvezu analize i revizije plana pripravnosti i odgovora na izvanredni događaj kako bi se uzele u obzir promjene ili pouke iz vježbi i stvarnih događaja.

U planu je potrebno osigurati mogućnost revizije gore navedenih elemenata tijekom odgovora na izvanredni događaj, u svrhu prilagodbe razvoju događaja.

– Za odgovor na izvanredni događaj:

Odgovor na izvanredni događaj vrši se pravodobnom provedbom planiranih mjera, uključujući i:

1. brzu provedbu hitnih mjera zaštite, po mogućnosti prije no što dođe do ozračenja
2. procjenu djelotvornosti strategija i provedenih radnji te njihovu prilagodbu razvoju događaja
3. usporedbu primljenih, procijenjenih i očekivanih doza s odgovarajućim referentnim razinama usredotočujući se na one skupine čije primljene, procijenjene ili očekivane doze prelaze referentnu razinu
4. provedbu daljnjih strategija zaštite prema potrebi, sukladno razvoju događaja i dostupnim informacijama.